

انستیتوت خاورشناسی اکادمی علوم روسیه
مرکز مطالعات کشورهای خاور نزدیک و میانه

دوکتور سمیع الله پویا

افغانستان

در دوره صدرات محمد داوود خان

(۱۹۶۳-۱۹۵۳)

عصر توسعه و تقابل

گزارندگان به پارسی دری: عزیز آریانفر و شعیب نعیمی

مسکو، ۲۰۲۴

ББК 63.3(5Аф)

П47

به سفارش: شورای علمی انستیتوت خاورشناسی اکادمی علوم روسیه

ویراستار مسوول: پروفیسور و. یا. بیلوکرینیتسکی، داکتر علوم تاریخ

بررسی کنندگان:

پروفیسور و. ان. پلاستون، داکتر علوم تاریخ، استاد در دانشگاه دولتی نواسیبیرسک

پروفیسور ی. ن. تیخانف، داکتر علوم تاریخ، استاد در دانشگاه دولتی لیپیتسک

سمیع الله پویا

П47 افغانستان در دوره صدراعظمی محمد داوود خان (۱۹۵۳-۱۹۶۳) عصر توسعه و تقابل: مونوگرافی/ سمیع پویا؛

انستیتوت خاورشناسی اکادمی علوم روسیه، مرکز مطالعات کشورهای خاور نزدیک و میانه؛ [ویراستار مسوول: و. یا.

بیلوکرینیتسکی].- مسکو: انستیتوت خاورشناسی اکادمی علوم روسیه، ۲۰۲۲ - ۳۹۶ صفحه

ISBN 978-5-907846-55-5

این مونوگراف به بررسی نقش محمد داوود خان، نخست وزیر افغانستان در انکشاف کشور در میانه های سال های دهه ۱۹۵۰ تا اوایل سال های دهه ۱۹۶۰، تکاپوها و پویایی های وی در راستای نوسازی اقتصاد ملی، زندگی اجتماعی و نیز ترویج اندیشه پشتونستان می پردازد.

توجه زیادی به سیاست خارجی اعمالی دولت در این دوره به ویژه روابط با اتحاد جماهیر شوروی، ایالات متحده امریکا، پاکستان و دیگر کشورها شده است.

نویسنده با تکیه بر اسناد آرشیوی، روند شکل گیری کانسپت مشی سیاست خارجی افغانستان را که تا حد زیادی جایگاه و نقش آن را در نظام روابط بین الملل مشخص می کرد، تحلیل نموده است.

این کتاب برای پژوهشگران، کارشناسان، آموزگاران، دانشجویان تحصیلات تکمیلی، دانشجویان و همچنین علاقه مندان به تاریخ کشورهای خاورمیانه سودمند است.

ББК 63.3(5Аф)

گزارندگان به پارسی دری: عزیز آریانفر و شعیب نعیمی

س. پویا، ۲۰۲۲

ISBN 978-5-907846-55-5

انستیتوت خاورشناسی اکادمی علوم روسیه، ۲۰۲۲

فهرست

سخن گزارنده.....	ص ۶
پیشگفتار.....	ص ۸
آغاز سخن.....	ص ۱۱
فصل یکم:.....	ص ۱۵
صدراعظم محمد داوود و سیاست داخلی وی	ص ۱۵
زندگی سیاسی داوود و اوضاع افغانستان پیش از ۱۹۵۳.....	ص ۱۵
حکومت نو افغانستان.....	ص ۲۱
سیاست های اقتصادی محمد داوود خان (۱۹۵۶-۱۹۶۱).....	ص ۲۷
قانون مالیات، لوازم و کار اجباری.....	ص ۳۴
اطلاعاتی در باره نظام مالیاتی افغانستان.....	ص ۳۶
مناسبات و تولیدات کشاورزی در افغانستان.....	ص ۴۰
تولیدات کشاورزی، کشاورزی دشتی، باغداری و انگورداری.....	ص ۴۳
تولید غلات.....	ص ۴۴
تولید دانه های روغنی.....	ص ۴۵
کشت پنبه.....	ص ۴۶
شرکت های جن و پرس (پنبه پاک کنی).....	ص ۴۹
تولید قند لبلبو.....	ص ۵۰
باغبانی و انگورداری (تاقداری).....	ص ۵۵
سایر فرآورده های کشاورزی.....	ص ۵۶
آبیاری.....	ص ۵۷
دامپروری.....	ص ۶۰
آفات و بیماری های فرآورده های کشاورزی.....	ص ۶۳
نواوری در بخش کشاورزی.....	ص ۶۴
برنامه های توسعه پنجساله.....	ص ۷۹
کشاورزی.....	ص ۸۰
صنعت.....	ص ۸۲

آموزش و پرورش و بهداشت.....	ص ۸۴
حمل و نقل و ارتباطات.....	ص ۸۶
امور مالی.....	ص ۸۷
تجارت خارجی و پرداخت ها.....	ص ۸۹
مشی سیاسی- اجتماعی محمد داوود.....	ص

۹۲

جنبش آزادی زنان.....	ص ۹۶
----------------------	------

فصل دوم:.....	ص ۱۰۳
---------------	-------

سیاست خارجی صدراعظم محمد

داوود.....	ص ۱۰۳
------------	-------

وضعیت منطقه یی در دوره نخست وزیری محمد

داوود.....	ص ۱۰۳
------------	-------

مناسبات افغانستان با هند، ایران و سایر کشورهای منطقه.....	ص ۱۰۷
---	-------

بازدید امامی، نخست وزیر ایران از افغانستان.....	ص ۱۱۹
---	-------

افغانستان و اتحاد جماهیر شوروی.....	ص ۱۲۸
-------------------------------------	-------

دیدار رهبران شوروی از افغانستان در دسامبر ۱۹۵۵.....	ص ۱۳۹
---	-------

روابط با کشورهای غربی.....	ص ۱۵۸
----------------------------	-------

افغانستان و ایالات متحده امریکا.....	ص ۱۶۴
--------------------------------------	-------

پروژه هلمند.....	ص ۱۶۸
------------------	-------

فعالیت های سپاه صلح («پیسکور») در افغانستان.....	ص ۱۸۰
--	-------

صنعت و کشاورزی.....	ص ۱۸۰
---------------------	-------

توسعه همه اشکال آموزش و پرورش.....	ص ۱۸۱
------------------------------------	-------

توزیع کمک های انکشافی امریکا به بخش های اقتصادی و گستره پویایی

ها در سال های ۱۹۵۳-۱۹۶۳.....	ص ۱۸۳
------------------------------	-------

موقف واشنگتن در قبال روابط افغانستان و شوروی.....	ص ۱۸۴
---	-------

امریکا و مناسبات افغانستان و پاکستان.....	ص ۱۸۵
جستجوی راه هایی برای حل اختلافات افغانستان و پاکستان.....	ص ۱۸۶
واکنش و اشتگن به برهم خوردن روابط افغانستان و پاکستان.....	ص ۲۰۱
مأموریت مرجنت و پیامدهای آن.....	ص ۲۰۴
مأموریت چستر بولز.....	ص ۲۰۸
فصل سوم:	ص ۲۱۷

سیاست محمد داوود پیرامون

پشتونستان	ص ۲۱۷
<u>ریشه های تاریخی مساله پشتونستان</u>	ص ۲۱۷
رویارویی های افغانستان و پاکستان در پیوند با مساله پشتونستان (۱۹۵۵-۱۹۵۱).....	ص ۲۲۱
لویه جرگه سال ۱۹۵۵.....	ص ۲۵۶
ایده ایجاد کنفدراسیون میان افغانستان و پاکستان.....	ص ۲۶۸
دیدارهای متقابل سران افغانستان و پاکستان (۱۹۵۶-۱۹۶۰).....	ص ۲۷۲
رژیم پاکستان در زمان ایوب خان و بدتر شدن روابط پاکستان و افغانستان.....	ص ۲۷۷
برهم خوردن روابط افغانستان و پاکستان (۱۹۶۱-۱۹۶۳).....	ص ۲۸۲
سخن پایانی.....	ص ۲۸۹
فهرست منابع و آثار.....	ص ۲۹۳